

רעומות

ספר החוקים

3 בספטמבר 1954

164

ה' באלול תשי"ד

צמוד

190	חוק החשמל, תשי"ד—1954
192	חוק בנק ישראל, תשי"ד—1954
202	חוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד—1954
209	חוק מילווה עממי מיוחד, תשי"ד—1954
211	חוק לחיקון ולקיום תוקף של תקנות ההגנה (כספים), תשי"ד—1954

חוק החשמל, תשי"ד — 1954 *

1. בחוק זה — הנדרות
- «מתקן חשמלי» — מתקן המשמש לשם ייצור חשמל, הולכתו, הפצתו, צריכתו, צבירתו או שינויו (טרנספורמציה), לרבות מבנים, מרובות, מושבות, מושבות, מצברים, מוליכים, אביזרים וציוד חשמלי קבוע או מיטלטל, הקשורים במתקן;
- «עבודת חשמל» — התקנה, בדיקה, שינוי, תיקון או פירוק של מתקן חשמלי, לרבות השגחה על ביצוע עבודה כאמור ועריכת תכניות טכניות לביצועה;
- «השר» — חבר הממשלה שהממשלה העניקה לו בהודעה ברשומות, את הסמכות לביצוע חוק זה;
- «חוק זה» — לרבות התקנות שהותקנו והצווים וההוראות שניתנו לפיו.
2. (א) השר רשאי בצו חתום בידו, להסדיר את ייצורו, הולכתו או צריכתו של חשמל; הצו יכול להיות כללי או למתקן חשמלי מסויים או לסוג של מתקנים.
- (ב) ציווה השר, שלא מטעמי בטיחות, על בעל מתקן חשמלי להפסיק ייצור חשמל במתקנו, או ציווה לספק חשמל למקום שנקבע בצו, יחזור לבעל המתקן החשמלי מאוצר המדינה כל הפסד, למעט מגיעת ריווח, שנגרם לו על ידי ביצוע הצו; בתגלעו חילוקי דעות אם נגרם הפסד כאמור או מזה הוא שיעור ההפסד, יכריע, לפי בקשה של היועץ המשפטי לממשלה או של בעל המתקן, בית המשפט המחוזי שבתחום שיפוטו גמצא המתקן הנוגע בדבר, ואין אחרי החלטתו ולא כלום.
3. השר ימנה בהודעה ברשומות מנהל עניני חשמל (להלן — המנהל).
4. (א) לא יתקין אדם מתקן חשמלי ולא ישנה בו שינוי יסודי אלא על-פי היתר בכתב מאת המנהל ובהתאם לתנאי ההיתר.
- (ב) מתקן חשמלי שהותקן לפני תחילתו של חוק זה, דינו, לענין סעיף קטן (א), כדין מתקן שעומדים להתקינו כתום שלושים יום מיום תחילתו של החוק.
- (ג) מתקן חשמלי שהותקן בניגוד לסעיף קטן (א), רשאי המנהל להורות על סילוקו או על פירוקו.
- (ד) הוראות סעיף זה לא יחולו על מתקן חשמלי שהותקן כדין לפי פקודת זכיונות החשמל¹, או לפי פקודת זכיונות החשמל (ירושלים)², או הניזון כדין מחשמל המסופק לפי הפקודות האמורות, ולא על מתקן הניזון מעצמו ומתחו אינו עולה על עשרים וארבעה וולט.
5. רשאי המנהל, מטעמי בטיחות לאדם או לרכוש, להורות, בצו חתום בידו, על הפסק הפעלתו של מתקן חשמלי או השימוש בו, או להתנות את המשך ההפעלה או השימוש בקיום תנאים שפורטו בצו.
6. (א) לא יעסוק אדם בביצוע עבודת חשמל, אלא אם יש בידו רשיון מאת המנהל המתיר לו ביצוע עבודה מסוג זה ובהתאם לתנאי הרשיון; תקופת תקפו של הרשיון תיקבע בו.

הסדרת ייצור החשמל והשימוש בו

מינוי מנהל

התקנת מתקן חשמלי

צו הפסקה

ביצוע עבודת חשמל

* נתקבל בכנסת ביום כ"ה באב תשי"ד (24 באוגוסט 1954); הצעת החוק ודברי הסבר נחפרסמו בה"ח 202, תשי"ד, עמ' 150.
¹ חוקי א"י, כרך א', פרק נ"ב, עמ' 604.
² חוקי א"י, כרך א', פרק נ"ג, עמ' 625.

(ב) המנהל יתן רשיון כאמור בסעיף קטן (א), אם נוכח שיש למבקש הרשיון הכשרה מקצועית ראויה ונסיון מעשי מניח את הדעת בכל הנוגע לדרכי השימוש ברשיון.
 (ג) נוכח המנהל שהשימוש ברשיון שניתן יש בו משום סכנה לאדם או לרכוש, או שבעל הרשיון יצא חייב בדין על עבירה בקשר לביצוע עבודת חשמל, רשאי הוא בכל עת לבטל את הרשיון או להגביל את היקפו.
 (ד) דרכי מתן הרשיונות, ביטולם והגבלם ייקבעו בתקנות שיותקנו תוך התייעצות עם הארגון המייצג את המספר הגדול ביותר של החשמלאים במדינה ועם הארגון המייצג את המספר הגדול ביותר של מהנדסי החשמל במדינה.

ועדת עררים

7. (א) השר ימנה ועדת עררים לענין סעיף 6 (להלן — הועדה); כיושב ראש הועדה ישמש שופט שימונה בהמלצת שר המשפטים, ושאר חבריה יהיו מומחים בעבודות חשמל.
 (ב) לועדה יהיו כל הסמכויות שאפשר להעניק לוועדת חקירה לפי הסעיפים 5 ו-5א' לפקודת ועדות חקירה¹.

(ג) שר המשפטים רשאי להתקין תקנות הקובעות את סדרי הדין של הועדה; הועדה תקבע בעצמה את סדרי הדין שלה, במידה שלא נקבעו בתקנות כאמור.

ערר

8. (א) הרואה עצמו נפגע על-ידי החלטת המנהל לפי סעיף 6, רשאי לערר על כך לפני הועדה.

(ב) הערר יוגש לועדה בשני העתקים; אזה מהם תמציא הועדה למנהל.

(ג) הועדה רשאית לדרוש מן העורר שייבחן בפניה, אם יש בכך, לדעתה, כדי לסייע לה בהחלטתה.

(ד) הועדה מוסמכת לאשר את החלטת המנהל, לשנותה או לבטלה, ובלבד שתחיש את החלטתה ככל האפשר.

סמכויות פיקוח

9. (א) המנהל רשאי למנות מפקחים לענין חוק זה.

(ב) מפקח רשאי, בכל עת, לערוך בקורת על מנת להיווכח אם מתקיימות הוראות חוק זה; בעריכת בקורת כאמור רשאי המפקח להיכנס, בכל עת סבירה, לכל מקום שיש לו יסוד להניח שנמצא בו מתקן חשמלי, או שעובדים בו על הוראה מהוראותיו של חוק זה, ולבדוק, וליטול עמו לשם בדיקה, כל זיכר הנוגע לאותו ענין, לרבות תכניות ופנקסים.

(ג) כל אדם הנוגע בדבר חייב, ככל שיידרש על ידי מפקח, למסור ידיעות ומסמכים שיש בהם, לדעת המפקח, כדי להקל על ביצועו של חוק זה, אולם לא יידרש אדם למסור ידיעות ומסמכים שיש בהם כדי להפילו.

סמכויות עזר

10. נתן השר, או המנהל, צו או הוראה לפי חוק זה, ולא קוימו תוך התקופה שנקבעה בהם, ומי שנתן את הצו או ההוראה משוכנע שקיומם דרוש לכתיחותו של אדם או של רכוש, רשאי הוא לנקוט כל האמצעים הדרושים לכפיית קיומם ולהורות שכל הנמנע מלקיים ישלם את הוצאות שגרם להן בזימנעותו; פקודת המסים (גבייה)², תחול על גביית הוצאות כאמור, אלא שסעיף 12 לאותה פקודה לא יחול.

עונשין

11. העובר על הוראה מהוראותיו של חוק זה, דינו — מאסר שנה אחת או קנס אלף לירות או שני הענשים כאחד.

ביטול

12. פקודת החשמל³ — בטלה.

¹ חוקי א"י, כרך א', פרק כ"א, עמ' 152.
² חוקי א"י, כרך ב', פרק קל"ו, עמ' 1374.
³ חוקי א"י, כרך א', פרק כ"א, עמ' 603.

- תשנ"ח 13. השר רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו של חוק זה, לרבות תקנות הקובעות כללים לביצוע עבודות השמל ותקנות הקובעות אגרות לענין חוק זה.
- תחילת חוק 14 תחילתו של חוק זה היא כחום ששה חדשים מיום פרסומו ברשומות.

משה שרת
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה

מספר 60

חוק בנק ישראל, תשי"ד — 1954 *

פרק ראשון: פרשנות

1. בחוק זה —
- „מוסד בנקאי“ — חברה או אגודה שיתופית העוסקת בקבלת כספים בחשבון עובר ושב על מנת לשלם מהם לפי דרישה על ידי שיק; או חברה המשתמשת כדין במלה „בנק“, או בכל מלה הנגזרת ממנה, כחלק משמה;
- „מוסד כספי“ — חברה או אגודה שיתופית שעסקיה או חלק מעסקיה קבלת כספים בפקדון או מתן הלוואות;
- „הועדה“, „המועצה“ — הועדה המייעצת או המועצה המייעצת, שנתמנתה לפי סעיף 20 או 23, הכל לפי הענין;
- „הנגיד“ — נגיד הבנק שנתמנה לפי סעיף 8;
- „מטבע“ — שטרי כסף או מעות שהוצאו לפי סעיף 27 וכן שטרי בנק ומטבעות קטנות שהוצאו לפני תחילתו של סעיף 27, לפי פקודת שטרי בנק, תש"ח — 1948, ולפי פקודת מטבעות קטנות, תש"ט — 1948;
- „מטבע חוץ“ —
- (1) שטרי כסף או שטרי בנק או מעות שהם הילך חוקי בכל ארץ שהיא, חוץ ממטבע ישראלי, וכן שטרי כסף, שטרי בנק או מעות שהיו בזמן מן הזמנים הילך חוקי והניתנים לתמרה למטבע שהוא הילך חוקי בכל ארץ שהיא;
- (2) שטרי חליפין, אגרות אשראי ויתרות בבנק המשתלמים שלא במטבע ישראלי;
- „חברה“ — כמשמעותו בפקודת החברות³;
- „אגודה שיתופית“ — כמשמעותו בפקודת האגודות השיתופיות⁴.

* נתקבל בכנסת ביום כ"ה באב תשי"ד (24 באוגוסט 1954): הצעת החוק ודברי הסבר נתפרסמו בה"ח 207, תשי"ד, עמ' 240.

¹ ע"ר תש"ח, תוס' א' מט' 15, עמ' 33.

² ע"ר תש"ט, תוס' א' מט' 39, עמ' 88.

³ חוקי א"י, כרך א', עמ' 153.

⁴ חוקי א"י, כרך א', עמ' 336.

פרק שני : בנק ישראל ותפקידיו

2. (א) מוקם בזה בנק שייקרא "בנק ישראל" (להלן — הבנק) ושיהא גוף מואגד ותפקידיו סמכויותיו והנהלתו יהיו כנקבע בחוק זה.
- (ב) הבנק רשאי להתקשר בחוזים, לרכוש, להחזיק ולהעביר רכוש, ולהיות צד בכל משא ומתן, משפטי או אחר, ולעשות כל פעולה אחרת לביצוע חוק זה.
3. תפקידיו של הבנק יהיו לנהל, להסדיר ולכוון את מערכת המטבע וכן להסדיר ולכוון את מערכת האשראי והבנקאות בישראל, בהתאם למדיניותה הכלכלית של הממשלה ולהוראות חוק זה, על מנת לקדם באמצעים מוניטאריים —
- (1) ייצוב ערכו של המטבע בישראל ומהוץ לישראל ;
- (2) רמה גבוהה של ייצור, תעסוקה, הכנסה לאומית והשקעות הון בישראל.
4. מקום מושבו של הבנק יהיה בירושלים, והוא רשאי לפתוח סניפים ולמנות סוכנים בכל מקום אחר.

בנק ישראל ומעמדו

תפקידיו הבנק

מקום מושבו של הבנק

פרק שלישי : הון הבנק, קרן מילואים וחלוקת רווחים

5. (א) הון הבנק יהיה עשרה מיליון לירות שיוקצב על ידי הממשלה, בדרך האמורה בסעיף קטן (ב).
- (ב) הממשלה תמסור לבנק, תוך המישה עשר יום מיום פרסום חוק זה ברשומות, שטרי התחייבות בסכום כולל של עשרה מיליון לירות שייפרעו בשיעורים ובמועדים שייקבעו על פי הסכם שיחתם תוך המישה עשר הימים האמורים בין הנגיד לבין הממשלה, ובלבד שזמן פרעונו של השיעור האחרון יהול לא יאוחר מיום כ"ב באדר ב' תשי"ט (1 באפריל 1959).
6. הבנק יצור מתוך רווחיו הנקיים, בדרך האמורה בסעיף 7, קרן מילואים בסכום השווה להון הבנק.
7. (א) תוך ששים יום לאחר תום כל שנת עסקים של הבנק כאמור בסעיף 6, יחלק הבנק את רווחיו הנקיים כך :
- (1) כל עוד קרן המילואים לפי סעיף 6 לא הגיעה לעשרה מיליון לירות, יועברו שבעים אחוזים מאותם הרווחים לממשלה לפרעון שטרי ההתחייבות של הממשלה לפי סעיף 5 (ב) ; והעודף — לקרן ;
- (2) סולקו כל שטרי ההתחייבות — וסכום הקרן טרם הגיע לעשרה מיליון לירות — יועברו כל הרווחים הנקיים לקרן ;
- (3) הגיע סכום הקרן לעשרה מיליון לירות — יועברו כל הרווחים הנקיים לממשלה.
- (ב) שטרי ההתחייבות של הממשלה ייפרעו מתוך הרווחים לפי האמור בסעיף קטן (א) גם אם זמן פרעונם טרם הגיע ויפרעו תחילה אותם שטרי ההתחייבות שזמן פרעונם הוא הקרוב ביותר.

הון הבנק

יצירת קרן מילואים

רווחי הבנק

פרק רביעי : הנגיד, ומשנה לנגיד — סמכויותיהם ותפקידיהם

8. נגיד הבנק ימונה על ידי נשיא המדינה על פי המלצתה של הממשלה. תנ"ד
9. (א) הנגיד ינהל את הבנק.
(ב) הנגיד ישמש יועץ לממשלה בענייני מטבע ובעניינים כלכליים אחרים. תפקידי הנגיד
וסמכויותיו
10. הממשלה, תוך התייעצות עם הנגיד, תמנה משנה לנגיד או שני משנים לנגיד. משנה לנגיד
11. משנה לנגיד ימלא אותם תפקידים מתפקידי הנגיד ויהא מוסמך באותן הסמכויות מסמכויותיו שהנגיד יקבעם באישור הממשלה, ויטיע בידי הנגיד בהוצע תפקידיו לפי חוק זה; בהעדרו של הנגיד ימלא את מקומו וישתמש בסמכויותיו המשנה לנגיד שייקבע על ידי הממשלה. תפקידי משנה
לנגיד
12. מינוים של הנגיד ושל משנה לנגיד יהיה להמש שנים ואפשר לשוב ולמנותם; אלא שמינויו הראשון של משנה לנגיד יהיה לארבע שנים. הקמת כהונתו
של הנגיד
והמשנה לנגיד
13. הנגיד והמשנה לנגיד חייבים להקדיש את כל שעות עבודתם לענייני הבנק ואסור להם — איסור התעסקות
אחרת
- (1) להיות חבר כנסת או חבר רשות מקומית;
(2) להיות בעל מגיות או בעל זכות דומה אחרת במוסד בנקאי או במוסד כספי;
(3) להיות עובד ציבורי, כמשמעותו במקודת הפרשנות¹, או למלא כל משרה ממשלתית או אחרת, בשכר או בלי שכר;
(4) לעסוק בכל עסק;
אולם מותר להם —
- (1) להיות נציג הממשלה או הבנק בחברה שהשליטה עליה בידי הממשלה או למלא תפקיד במוסד ציבורי או במוסד מדעי, או להתמנות ולפעול כחבר ועדה שהורכבה על ידי הממשלה או הכנסת, והכל שלא על מנת לקבל פרס;
(2) לקבל תפקיד אקדמי;
(3) להיות בהסכמת הממשלה, חבר בוועדה בינלאומית ובמוסד בינלאומי, שלא על מנת לקבל פרס.
14. הממשלה תקבע את המשכורות של הנגיד ושל משנה לנגיד. ועדת הכספים של הכנסת תקבע את הגימלאות שישולמו לנגיד ולמשנה לנגיד עם פרישה מהתפקיד ולשאיניהם לאחר פטירה. משכורת וקצבה
לנגיד ולמשנה
לנגיד
15. (א) נשיא המדינה רשאי על פי הצעת הממשלה שדוגשה בכתב, להפסיק את כהונתו של הנגיד, אם — הפסקת כהונתו
של הנגיד
- (1) קיימים חילוקי דעות בין הממשלה לבין הנגיד בשאלות עקרוניות של מדיניות הנוגעות לתפקידי הבנק המפורטים בסעיף 3, והמונעים, לדעת הממשלה, שיתוף פעולה יעיל;
(2) עשה מעשה שלדעת הממשלה אינו הולם את מעמדו כנגיד;
(3) פעל בניגוד לאמור בסעיף 13;
(4) איבד את הכושר לבצע תפקידיו.

¹ דיני ישראל 1, תשי"ד, עמ' 1.

(ב) הצעת הממשלה לנשיא לפי סעיף קטן (א) תובא לידיעת ועדת הכספים של הכנסת עם הגשתה לנשיא.

משכורת וקצבה
לנגיד שהופסקה
כהונתו

16. הופסקה כהונתו של הנגיד לפי סעיף 15 (1) או (4), תשולם משכורתו עד תום תקופת הכהונה שנתמנה לה, ועם תום אותה תקופה תשולם לו קצבה שתקבע לפי סעיף 14; אך לא תשולם לנגיד משכורת כאמור, אם הופסקה כהונתו לפי סעיף 15 (2) או (3).

התפטרות הנגיד
לרגל חילוקי
דעות

17. החליטה הממשלה לקבל את התפטרות הנגיד לאחר שהודיע הנגיד לממשלה, שלרגל חילוקי דעות בשאלות עקרוניות של מדיניות הנוגעות לתפקידי הבנק המפורטים בסעיף 3, אין הוא רואה אפשרות לשיתוף פעולה יעיל, והמליצה הממשלה על יסוד זה לפני נשיא המדינה על קבלת התפטרותו של הנגיד והנשיא קיבל אותה, תשולם לנגיד משכורתו עד תום תקופת הכהונה שנתמנה לה ועם תום תקופה זו תשולם לו קצבה שתקבע לפי סעיף 14.

הפסקת כהונתו
של המשנה
לנגיד

18. הממשלה רשאית, לאחר התייעצות עם הנגיד, להפסיק את כהונתו של משנה לנגיד, —

- (1) עשה מעשה שלדעת הממשלה אינו הולם את מעמדו כמשנה לנגיד;
- (2) פעל בניגוד לאמור בסעיף 13;
- (3) איבד את הכושר לבצע תפקידיו.

משכורת וקצבה
למשנה לנגיד
שהופסקה
כהונתו

19. הופסקה כהונתו של משנה לנגיד לפי סעיף 18 (3), תשולם לו משכורתו עד תום תקופת הכהונה שלה נתמנה, ועם תום אותה תקופה תשולם לו קצבה שתקבע לפי סעיף 14; אך לא תשולם למשנה לנגיד משכורת כאמור, אם כהונתו הופסקה לפי סעיף 18 (1) או (2).

פרק החמישי: ועדה מייצגת, מועצה מייצגת — מינויו ותפקידיה

מינוי ועדה
מייצגת

20. (א) הממשלה תמנה ועדה מייצגת של לא יותר משבעה חברים ותמנה מהם יושב ראש וסגנו.
(ב) סגן יושב ראש ימלא את תפקידיו של יושב ראש, כל אימת שיושב ראש נעדר מתפקידו העדר זמני.

תפקידי הועדה

21. הועדה תייעץ לנגיד בכל ענין שעליו להיוועץ אתה לפי חוק זה, ובכל ענין אחר הנוגע לתפקידי הבנק המפורטים בסעיף 3.

סדרי הדין
של הועדה

22. (א) הועדה תכונס בהזמנות שבכתב על ידי היושב ראש שלה לפחות אחת לשבועיים וכל אימת שידרוש זאת הנגיד.
(ב) רוב חברי הועדה וביניהם היושב ראש יהיו מנין חוקי בישיבות הועדה.
(ג) הנגיד יהיה נוכח בישיבות הועדה.

המועצה
ותפקידיה

23. (א) הממשלה תמנה מועצה מייצגת שתהיה מורכבת מחברי הועדה ועוד שמונה חברים. יושב ראש הועדה יהיה גם יושב ראש המועצה, וסגנו של יושב ראש הועדה יהיה גם סגנו של יושב ראש המועצה, והוא ימלא את תפקידו של יושב ראש המועצה, כל אימת שנעדר מתפקידו העדר זמני.
(ב) הנגיד ימסור למועצה דין וחשבון על עיצוב המדיניות המוניטארית ועל כל הצעדות החשובים שיש לנקוט לביצוע מדיניות זו.
(ג) המועצה תייעץ לנגיד בכל ענין הנוגע לתפקידי הבנק שיוכא בפניה על ידי הועדה או שיועלה על סדר יומה על ידי אחד מחבריה.

- (ד) המועצה תכנס בהזמנת שבכתב על ידי היושב ראש שלה לפחות אחת לחודשיים וכל אימת שידרשו זאת הנגיד או שבעה מחברי המועצה.
 (ה) רוב חברי המועצה וביניהם היושב ראש יהיו מניח חוקי בישיבות המועצה.
 (ו) הנגיד יהיה נוכח בישיבות המועצה.

24. הנגיד ימציא לממשלה, מדי חודש בחישובו, דין וחשבון על הדיונים וההחלטות של הועדה והמועצה ועל הצעדים שנקטו בעקבותיהם.

ד"ר על דיני הועדה והמועצה

25. עובד מדינה לא יהיה חבר בוועדה או במועצה.

פסול להיות חבר הועדה או המועצה

26. חבר הועדה וחבר המועצה יתמנו לשנתיים ואפשר לשוב ולמנותם.

הסופת הכהונה של חבר הועדה או המועצה

פרק ששי : אמצעי תשלום

27. הבנק רשאי להוציא ולחזור ולהוציא מטבע בסכום שלא יעלה על הסכום שקבע הנגיד בהתייעצות עם הועדה ובאישור הממשלה.

סמכות להוציא מטבע

28. (א) שום אדם זולת הבנק לא יוציא ולא יפיץ שטרי כסף, שטרי בנק, מעות, מסמך או כל דבר אחר, אשר הנגיד, לאחר התייעצות עם הועדה, קבע כי הם עשויים להיות תחליף מטבע.
 (ב) שר האוצר רשאי להחרימם כל תחליף מטבע.

איסור על הוצאת מטבע

29. כל מטבע הוא החייבות הבנק שלעומתו הבנק יחזיק בזכות לטובתו; ואולם מטבע המוחזק בידי הבנק לא יראוהו כמטבע שהוצא ולא יהיה חלק מהשבון זכות או חובה של הבנק.

החייבות הבנק לפי שטרי כסף ומעות

30. הצעת מטבע תהא הילך חוקי בישראל, כדי הסכום הנקוב במטבע, בהגבלות אלה:

הילך חוקי

(1) מטבע של פחות מחמישים פרוטות, יהיה הילך חוקי לתשלום כל סכום שאינו עולה על חמש מאות פרוטות;

(2) מטבע של חמישים פרוטות או יותר, אך פחות מחמש מאות פרוטות, יהיה הילך חוקי לתשלום כל סכום שאינו עולה על חמש לירות;

(3) מטבע של חמש מאות פרוטות או יותר, יהיה הילך חוקי לתשלום כל סכום שהוא.

31. (א) הנגיד, בהתייעצות עם המועצה ובאישור שר האוצר, יקבע את ערכם הנקוב, צורתם, תכנם ושאר הפרטים של שטרי הכסף שיוצאו לפי סעיף 27; שטרי הכסף ישאו את הותם החימיותיהם של הנגיד ושל יושב ראש המועצה.
 (ב) הנגיד, בהתייעצות עם המועצה ובאישור שר האוצר, יקבע את ערכן הנקוב של המעות שיוצאו לפי סעיף 27, תרכובתן, משקלן, תכניתן ושאר פרטיהן.

שטרי כסף או מעות, צורתם ותכנם

32. לצורך סעיף 27 רשאי הבנק להשתמש בשטרי בנק אשר הוכנו לפי פקודת שטרי בנק, תש"ח—1948, וכן במטבעות קטנות שהוכנו על ידי הממשלה לפי פקודת מטבעות קטנות, תש"ט—1948.

שימוש בשטרי בנק ומעות קיימים

פירוט מטבע	<p>33. המוסר לבנק סכום כסף במטבע זכאי לקבל תמורתו באותו סכום, וללא תשלום, שטרי כסף או מעות בעלי ערך נקוב ככל שידרוש המוסר, אלא שאם לא יוכל הבנק ליתן ככל שידרוש המוסר, יתן שטרי כסף או מעות שערכם הנקוב קרוב ביותר לערך הנקוב שדרש המוסר.</p>
החלפת שטרי כסף או מעות שנפגמו	<p>34. הממשלה, לפי הצעת הנגיד, תתקין תקנות שלפיהן יוצא מן המחזור מטבע שנפגם אגב שימוש או שגשגוד, ובדבר החלפתו של מטבע כאמור לפי תנאים שייקבעו בתקנות.</p>
דרישה על עליית אמצעי התשלום	<p>35. עלו אמצעי התשלום ביום מסויים בהמישה עשר אחוזים או יותר על סך כל אמצעי התשלום שהיו אי פעם בתוך שנים עשר החדשים האחרונים שלפני אותו יום, יגיש הנגיד מיד דין וחשבון על כך לממשלה ולועדת הכספים של הכנסת ובו יפרט את הסיבות שגרמו לדעתו לעליית אמצעי התשלום ואת ההצעות שהוא מציע לממשלה בדבר האמצעים שיש לנקוט בעקבות העליה האמורה.</p>
	<p>„אמצעי תשלום“ לצורך סעיף זה, — סך כל המטבע שבמחזור ופקדונות עובר ושב שבמוסדות בנקאיים, למעט מטבע שבידי מוסדות בנקאיים ופקדונות עובר ושב של הממשלה ושל מוסדות בנקאיים.</p>
פרק שביעי : פעולות במטבע חוץ	
עסקאות כנסים בעלי ערך בינלאומי	<p>36. הבנק רשאי לרכוש, להחזיק ולהעביר זהב, מטבע חוץ וניירות ערך של ממשלות זרות.</p>
הנכלה על עסקאות במטבע חוץ	<p>37. עסקאות במטבע חוץ ייעשו על ידי הבנק רק עם הממשלה, הסוכנות היהודית לא"י, הקרן הקיימת לישראל, קרן היסוד בע"מ, מוסד בנקאי בישראל, מוסד בנקאי מחוץ לישראל, מוסד כספי בינלאומי או עם ממשלה זרה.</p>
סמכות ללוואה ולערוב	<p>38. (א) הבנק רשאי, באישור הממשלה, ללוות ממשלה זרה, ממוסד בנקאי או כספי מחוץ לישראל, או ממוסד כספי בינלאומי (כל אלה ייקראו להלן — מוסדות חוץ) ולשעבד להלוואות כזו נכסים המוחזקים על ידי הבנק; הממשלה רשאית, באישור ועדת הכספים של הכנסת, לערוב בשם המדינה להלוואה כזו.</p>
	<p>(ב) הבנק, באישור הממשלה, רשאי להלוות כספים למוסד חוץ.</p>
	<p>(ג) הבנק, באישור הממשלה, רשאי לערוב להלוואה שניתנה למדינה או לכל אדם בישראל, על ידי מוסד חוץ, אם לדעת הנגיד ההלוואה היא לתועלת הציבור.</p>
הסכמים מסחריים	<p>39. הממשלה תיוועץ בנגיד על כל הסכם מסחרייפיגנסי עם מוסד חוץ, לפני חתימתו.</p>
פיקוח על מטבע חוץ	<p>40. הממשלה רשאית להעביר לבנק כל סמכות מסמכויותיה לפי תקנות ההגנה (כספים), 1941, או כל חוק אחר שיבוא במקומן.</p>
שער החליפין של המטבע	<p>41. הממשלה תיוועץ בנגיד לפני כל החלטה הנוגעת לשער החליפין של המטבע.</p>
פרק שמיני : עסקאות אשראי של הבנק	
אשראי למוסדות בנקאיים	<p>42. לשם הסדרת היקף האשראי הבנקאי, שערו ויעודו, רשאי הבנק לספק כספים לכל מוסד בנקאי, על ידי נכיון שטרי חליפין, שטרי חוב או מסמכים אחרים העוברים לסוחר או על ידי הלוואות כנגד שטרי חוב מוגבטחים להנחת דעתו של הבנק.</p>

¹ ע"ר 1941, תוכ" 2 מט' 1138, עמ' 1380.

43. הנגיד רשאי, לאחר התייעצות עם הועדה, לקבוע כללים לגבי התנאים שמוסדות בנקאיים יידרשו לקיימם על מנת לקבל אשראי מהבנק ובכלל זה שער הריבית וגובה העמילות ותשלומים אחרים שהם רשאים לקבל מלקוחותיהם. כללים שייקבעו כאמור יובאו לידיעתו של כל מוסד בנקאי לפי דרישתו.

תנאים לפתח
אשראי

44. הנגיד רשאי, בנסיבות שהן לדעתו נסיבות חירום, להורות על מתן הלוואות אף למוסד בנקאי שאינו יכול לקיים את התנאים שנקבעו לפי סעיף 43, אם נתן המוסד בטוחות להגנות זעתו של הנגיד, ולהורות למוסד הלווה שכל עוד לא פרע את ההלוואה כולה לבנק, לא יתן ולא יאריך כל אשראי ולא ישקיע כל השקעה אחרת, אלא באישורו המוקדם של הבנק.

פילות ופקדויות
חירום

45. (א) הבנק רשאי ליתן לממשלה מקדמות ארעיות למימון הוצאותיה ובלבד שסך כל המקדמות לא יעלה על 20% מסך כל התקציב לשנת הכספים בה ניתנו המקדמות, למעט תקציב פיתוח ותקציב מפעלי תחבורה וזואר; מקדמות אלה יוחזרו לא יאוחר מתום אותה שנת כספים.

עסקאות אשראי
עם הממשלה

(ב) הבנק יציין בדין וחשבון שלו, לפי סעיף 59, את יתרת סכום המקדמות הארעיות הנגיעה מאת הממשלה לפי סעיף זה.

46. (א) הבנק רשאי לקנות או למכור בשוק גיירות ערך של המדינה וכן ניירות ערך אחרים שהם התחייבות לתשלום במטבע ישראלי ונושאים ריבית קבועה.
(ב) הבנק ישתמש בטמכותו לפי סעיף זה כל אימת שהדבר נחוץ, לדעת הנגיד, להרחבתם או לצמצומם של אמצעי התשלום כמשמעותם בסעיף 35, ועל מנת למלא אחד התפקידים המפורטים בסעיף 3.

עסקאות
בניירות ערך

47. הבנק רשאי, לאחר התייעצות עם הועדה ובאישור הממשלה, להוציא ניירות ערך של הבנק, לקבוע תנאיהם, למכרם ולקנותם.

הוצאת ניירות
ערך

48. הבנק רשאי לקבל פקדונות מאה מוסדות בנקאיים.

פקדונות הבנק

פרק תשיעי : הסדר הנזילות של מוסדות בנקאיים

49. (א) הנגיד רשאי, לאחר התייעצות עם הועדה ובאישור הממשלה, להורות למוסדות בנקאיים להחזיק נכסים נזילים בשיעור מסויים ולפי הרכב מסויים, אם הנכסים הנזילים אינם מורכבים מיתרות בבנק בלבד ולקבוע את השיעור האמור בין כאחוז מסויים של סך כל התחייבויות המוסד בפקדונות או של סך כל נכסיו או של זה וזה ובין בדרך אחרת, וכן לקבוע שיעורים שונים לפי סוגי הפקדונות או הנכסים שיוגדרו בהוראות לענין זה.
(ב) כל אימת שיתעורר ספק אם התחייבויות מסויימת של מוסד בנקאי יש לראותה כפקדון, יכריע בדבר הנגיד.

נכסים נזילים
של מוסדות
בנקאיים

(ג) „נכסים נזילים“ — יתרות המופקדות בבנק ונכסים אחרים שהנגיד יקבעם לאחר התייעצות עם הועדה באישור הממשלה.

50. כל מוסד בנקאי חייב להגיש לבנק דין וחשבון על נכסיו הנזילים בכל זמן ולכל תקופת שידרוש הנגיד.

חובת הגשת
דין וחשבון על
מצב הנכסים
הנזילים

51. לא החזיק מוסד בנקאי נכסים נזילים לפי סעיף 49, יהא חייב בתשלום ריבית לבנק, בשיעור שקבע הנגיד בהתייעצות עם הועדה, על הפרש שבין סך כל הנכסים הנזילים שאותו מוסד היה חייב להחזיק, לבין סך כל הנכסים הנזילים שהחזיק לכל תקופה שהיה בה

דין מוסד בנקאי
שלא החזיק
נכסים נזילים

הפרש כאמור ; נוסף על כך, רשאי הנגיד להורות לאותו מוסד בנקאי, כי בתקופה שנקבעה באותה הוראה, יפסיק המוסד או יגביל, בדרך שנקבעה בהוראה, ליתן אשראי או להשקיע השקעות ולא יחלק רווחים לבעלי המניות שלו.

ריבית על יתרות
המוחזקות בבנק

52. הבנק רשאי לשלם ריבית למוסדות בנקאיים על יתרותיהם או על חלק של יתרותיהם המוחזקות בבנק.

פרק עשירי : הסדר האשראי הבנקאי

הנכחות
על האשראי

53. הנגיד רשאי, לאחר התייעצות עם המועצה ובאישור הממשלה, להורות למוסדות בנקאיים, לא להגדיל, כלל או בתקופה מסוימת, את סך כל האשראי שניתן על ידיהם או את סך כל ההשקעות שהשקיעו בנכסים אחרים או לא להגדיל אותם למעלה מן השיעור שקבע באותה הוראה, והוא רשאי לעשות כאמור דרך כלל או לסוג מסויים של אשראי או של השקעות.

שיעור הנכסים
ביחס להון

54. הנגיד רשאי, לאחר התייעצות עם הועדה, לקבוע בצו את השיעור המינימלי של הון גמרע ושל יתרת רווחים נקים שלא חולקו, אשר מוסד בנקאי מצווה להחזיק כאחוז מסך כל נכסיו או מסך כל סוג מסויים בנכסיו שיפורט בצו.

הוראות בדבר
אגרות אשראי

55. הנגיד רשאי, לאחר התייעצות עם הועדה, להורות למוסדות בנקאיים לא להוציא אגרת אשראי, אלא אם הופקד כנגדה סכום במוזמנים בשיעור שקבע באותה הוראה, והוא רשאי לקבוע שיעורים שונים לסוגי עסקאות שונים המתממנים באגרות אשראי.

שער הריבית

56. (א) הנגיד רשאי, לאחר התייעצות עם הועדה ובאישור הממשלה, לקבוע בצו, דרך כלל או לסוגים של פקדונות או של עסקאות אשראי, את שער הריבית המכסימלי שמוסד בנקאי רשאי לשלם על טקדונות וכן את שער הריבית המכסימלי, התקופות לצבירת הריבית, שיעורי העמילות והנכיון ותשלומים אחרים שמוסד בנקאי רשאי לקבל בעד נכיון שטרות או בעד הלואאות ועסקאות אשראי אחרות.
(ב) צו לפי סעיף זה טעון אישור ועדת הכספים של הכנסת.

פרק אחד עשר : הבנק — בנקאי וסוכן הפיסקלי של הממשלה

הבנק סוכן
הממשלה

57. (א) הבנק יהיה בישראל הבנקאי הסוכן הפיסקלי היחיד של הממשלה.
(ב) הבנק לא יקבל מהממשלה שכר בעד שירותיו לפי סעיף זה אלא במקרים שהוסכם עליהם עם שר האוצר.
(ג) הגזלת מילדות המדינה תהיה בידי הבנק, אם אין הוראה אחרת בחוק לגבי מילוח מסויים.
(ד) הממשלה לא תקבל הלואאות ולא תוציא גיירות ערך אלא לאחר התייעצות עם הנגיד.

פרק שנים עשר : פרסום דינים וחשבונות ובקורות

דין וחשבון

58. הבנק יערוך ויפרסם ברשומות —
(1) ביום המישי בכל שבוע דין וחשבון המשקף את סך כל המטבע שבמחזור בסיום העבודה ביום הרביעי שקדם לו ואת הנכסים שהוחזקו בידי הבנק לעומת ההתחייבויות לגבי אותו מטבע ;

(2) לפחות אחת לחודש דין וחשבון המשקף את הרוכבם ושוויים של נכסי הבנק ואת התחייבויותיו עם סיום העסקים באחד הימים של אותו חודש. יום הסיום ויום הפרטום וכן הפרטים שיוכללו בדין וחשבון ייקבעו על ידי הנגיד בהתייעצות עם הועדה.

59. תוך המישה חדשים לאחר תום כל שנת עסקים של הבנק, יגיש הנגיד לממשלה ולועדת הכספים של הכנסת דין וחשבון שיפורסם ברבים ושיכלול מאזן שנתי וחשבון ריווח והפסד וכן סקירה המשקפת את מצב הבנק וקווי פעולתו אותה שנה, האמצעים שנקטו אגב ביצוע קווי פעולה אלה, ניתוח התנאים הכלכליים והכספיים והתנודות כאמצעי התשלום ומצב נכסיו הבינלאומיים של הבנק.

דין וחשבון שנתי

60. שנת העסקים של הבנק תהיה תקופת השנה המסתיימת ב־31 בדצמבר.

שנת העסקים של הבנק

61. הנגיד רשאי, בכל עת, להגיש דינים וחשבונות לממשלה ולועדת הכספים של הכנסת ולבוא לפנייה בכל ענין הנוגע לפעולותיו של הבנק, והוא יגיש דין וחשבון בענינים כאמור, כל אימת שועדת הכספים של הכנסת תדרוש.

דינים וחשבונות לועדת הכספים של הכנסת

62. הבקורת החשבונאית והמינהלית של הבנק תהיה בידי מבקר המדינה.

בקורת על ידי מבקר המדינה

פרק שלושה עשר: הוראות וממכורות שונות

63. לענין תשלום מסים, אגרות ותשלומי חובה אחרים דין הבנק כדין המדינה.

פטור מס

64. הנגיד, וכל מי שהנגיד הרשהו, רשאי לראות כל דין וחשבון אינדיבידואלי וכל מסמך ולקבל כל ידיעה שנועדו לסטטיסטיקה הנערכת לצרכי פקודת הסטטיסטיקה, 1947, כאילו היה אדם המועסק לצרכי אותה פקודה.

קבלת ידיעות סטטיסטיות הממשלתיות

65. (א) לא יגלה אדם ידיעה שנמסרה לו ולא יראה מסמך שהוגשו לו לפי חוק זה, אולם מותר לגלות ידיעה, למעט ידיעה שנתקבלה לפי האמור בסעיף 64, אם הנגיד יראה צורך בכך לצרכי תביעה פלילית.

כוריות

(ב) לענין גילוי מסמכים וידיעות לבית משפט דין הבנק כדין המדינה.

66. (א) עובד הבנק לא יהיה אותה שעה גם מנהל, פקיד או עובד, או בעל מניות, במישרין או בעקיפין, במוסד בנקאי, ומשחולל להיות עובד הבנק לא יועסק על ידי מוסד בנקאי בכל תפקיד עד תום שנתיים מיום שחזר, אלא אם קיבל היתר בכתב מאת הנגיד. (ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יהולו על עובד ארעי בבנק הנוך שנתיים הראשונות לקיום הבנק, ובלבד שכל עוד הוא עובד ארעי כאמור לא ימלא כל תפקיד בפועל במוסד בנקאי.

הגבלות על עובד הבנק

67. תעודה הנחזית כתעודה שניתנה מאת הנגיד, או מאת אדם שהנגיד הרשהו לכך בכתב, והמעידה על המצורף אליה שהוא מטבע או שהוא מטבע מזויף, תשמש ראיה על כך, כל עוד לא הוכח היפוכו של הדבר.

ערות על מטבע

68. כל הנכסים המוחזקים על ידי בנק לאומי לישראל בע"מ במחלקת החוצאה שהוקמה לפי פקודת שטרי בנק, תש"ח—1948, וכל התחייבות הבנק האמור לפי שטרי הבנק שהוצאו על סמך אותה פקודה, מועברים בזה לבנק, ובנק לאומי לישראל בע"מ משוחרר בזה מכל התחייבות שהועברה כאמור.

נכסי בנק לאומי והתחייבויותיו במחלקת החוצאה

¹ ע"ר 1917, תוס' 1, מס' 1004, עמ' 144.

הסמכויות לפי
פקודת הבנקאות,
1941

69. הממשלה רשאית להעביר לנגיד כל סמכות מסמכויותיה לפי פקודת הבנקאות, 1941, ומשעשתה כן, יחולו הוראות הסעיפים שהסמכויות על פיהן הועברו לפי סעיף זה על כל מוסד בנקאי כאילו היה בנק כמשמעותו באותה פקודה.

תחולת סעיפים
מסויימים על
מוסדות כספיים

70. הנגיד רשאי באישור הממשלה להורות בצו, כולן או מקצתן, יחולו גם על מוסדות כספיים או על סוג מסויים של מוסדות כספיים; ואם העבירה הממשלה לנגיד את סמכויותיה לפי פקודת הבנקאות, 1941, רשאי הנגיד באישורה להורות, בצו, כי גם הוראות הפקודה האמורה, כולן או מקצתן, יחולו כאמור.

ייצוג בפני קרן
המטבע הבינלאומי
מיות והבנק הבינאי
לאומי לשיקום
ופיתוח

71. הבנק ייצג את המדינה בכל ענין הנוגע להברות המדינה בקרן המטבע הבינלאומית והבנק הבינלאומי לשיקום ופיתוח.

פקודת שטרי
חליפין

72. לענין פקודת שטרי חליפין¹, דינו של הבנק כדין בנקאי כמשמעותו באותה פקודה.

עבירות

73. (א) מי שעבר על האמור בסעיף 28, דינו --- מאסר שנתיים או קנס 2,000 לירות או שני הענשים כאחד.

(ב) מי שלא קיים את האמור בסעיף 50, דינו --- קנס 100 לירות לכל יום שבו הנשיך בעבירה ואם נידון פעם שלישית, דינו --- מאסר שלושה חדשים או קנס ומאסר כאחד.

(ג) מי שעבר על הוראה אחרת מהוראות חוק זה או על הוראה שניתנה על פי הסעיפים 43, 44, 49, 51 או 53 עד 55, או על הוראה אחרת שניתנה על פי חוק זה ושפורסמה ברשומות, וכן מי שביודעין מסר הודעה בלתי נכונה במסמך שהגיש או השיב תשובה בלתי נכונה לשאלה שנשאל לענין חוק זה, דינו --- מאסר שנה או קנס 1,000 לירות או שני הענשים כאחד.

עבירה על ירו
חבר בני אדם

74. נעברה עבירה על ידי חבר בני אדם, יאשם בעבירה גם כל מי שבצעת ביצוע העבירה היה חבר והנהלה, מנהל, או שותף של אותו חבר בני אדם, אם לא הוכיח אחד משני אלה:

(1) שהעבירה נעברה שלא בידיעתו;

(2) שהוא נקט בכל האמצעים הנאותים להבטחת שמירתו של חוק זה.

החוקת פקודות
כמוסדות
בנקאיים

75. הבנק רשאי להחזיק פקודות במוסדות בנקאיים עד תום שלוש שנים מיום תחילתו של חוק זה.

זכות חתימה

76. הנגיד רשאי לייטות בכתב את כוחו של כל עובד בבנק לחתום במקומו בשם הבנק, דרך כלל, על מסמך מסויים או על סוג מסויים של מסמכים.

ביטול חוקים

77. בטלים ---

(1) פקודת שטרי בנק, תש"ח --- 1948;

(2) פקודת המטבע, תש"ח --- 1948, למעט הסעיפים 1 ו-2 שבה²;

(3) פקודת מטבעות קטנות, תש"ט --- 1948.

תחולת החוק
העותומני

78. החוק העותומני מיום 9 רג'ב 1304 (9 באפריל 1877) ופקודת הריבית (השער החוקי)⁴ לא יחולו על מוסדות בנקאיים.

¹ ע"ר 1941, תוס' 1 טס' 1184, עמ' 60.
² חוקי א"י, כרך א', עמ' 51.
³ ע"ר תש"ח, תוס' א' טס' 15, עמ' 30.
⁴ חוקי א"י, כרך ב', פרק ס"ח, עמ' 749.

79. הממשלה באישור ועדת הכספים של הכנסת, רשאית, בהודעה שתפורסם ברשומות, לקבוע תאריכי חוקי שונים לסעיפים שונים של חוק זה, ובלבד שתקפם של כל סעיפי חוק זה יהיה לא יאחר מתום שנת מיום פרסום חוק זה ברשומות.
80. הממשלה ממונה על ביצוע חוק זה.

תחילת חוק

ביצוע

משה שרת
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה

מספר 41

חוק ארגון הפיקוח על העבודה, תשי"ד — 1954*

פרק ראשון: שירות הפיקוח

1. יוקם שירות פיקוח על העבודה (להלן — השירות), שמתפקידו —
- (1) לפקח על קיום כל חיקוק שביצעו בידי שר העבודה ותשרי הטיל על השירות, בהודעה שפורסמה ברשומות, את הפיקוח על קיומו;
- (2) לפקח על הבטיחות בעבודה (להלן — הבטיחות), על הגיחות המקצועיות (להלן — גיחות) ועל הרווחה במקומות שבהם עובדים בני אדם לצרכי עסק או משלח יד, או במקומות המיועדים לכך, ולהדריך באלה את העובדים ואת המעבידים;
- (3) למלא כל תפקיד אחר שיטיל עליו שר העבודה בשטח הבטיחות, הגיחות, הרווחה וסידורי העבודה.
2. (א) מנגנון השירות יהיה מורכב ממפקחי עבודה שימונו על ידי שר העבודה, דרך כלל או לענפי פעולה מסויימים או לתפקידים מסויימים.
- (ב) שר העבודה ימנה מבין מפקחי העבודה מפקח עבודה ראשי (להלן — מפקח עבודה ראשי), ומפקחי עבודה אזוריים (להלן — מפקח עבודה אזורי).
- (ג) הודעה על כל מינוי לפי סעיף קטן (א) ו-(ב) ועל מענם של מפקחי עבודה אזוריים תפורסם ברשומות; ורשאי השר לקבוע בהודעה את המרחב שיראותו כתחום פעולתו של מפקח עבודה אזורי.
3. סמכויותיו של מפקח עבודה, נוסף לכל סמכות הנתונה לו בכל חיקוק, הן:
- (1) להיכנס בכל עת לכל מקום שיש לו יסוד להניח כי מועבדים בו בני אדם, או שהם עומדים להיות מועבדים בו, או נעשית בו עבודה לצרכי עסק או משלח יד (להלן — בפרק זה — מקום עבודה);
- (2) לבדוק במקום עבודה את סדרי העבודה ואת סידורי הבטיחות, הגיחות והרווחה, ובין השאר גם את המתקנים, המכונות, הציוד ותהליכי העבודה;

הקמת שירות הפיקוח ותפקידיו

מנגנון השירות

סמכויות מפקח עבודה

* נתקבל בכנסת ביום כ"ו באב תשי"ד (25 באוגוסט 1954): הצעת החוק ודבריו הסבר נחפורטמו בה"ח 200, תשי"ד, עמ' 280.

- (3) לברר את הסיבות והנסיבות של תאונות עבודה ;
- (4) לחקור — בין לבדו ובין בפני אדם אחר — בכל ענין שהוא מתפקידי השירות, כל אדם הנמצא במקום עבודה, וכל אדם שיש למפקח יסוד להניח שהוא עובד או עבד במקום עבודה, אך לא יידרש אדם לתשובה או לעדות העלולות להמלילו ; מפקח עבודה רשאי לרשום בפרוטוקול את תשובותיו והודעותיו של הנחקר, ודין הפרוטוקול כדין הודעה שגרשמה לפי סעיף 2 לפקודת הפרוצידורה הפלילית (עדות) 1, והסעיפים 3 ו-4 לאותה פקודה חלים עליו ;
- (5) לבדוק כל פנקס, תעודה, דין וחשבון או מסמך אחר, שניהולם, קיומם או הגשתם היא חובה על פי חיקוק שביצועו בידי שר העבודה, ולהעתיק מהם ;
- (6) להזיז מלוות על ידי שוטרי, אם יש לו יסוד לחשוש להפרעה בביצוע תפקידו.

4. לא ימסר מפקח עבודה העתק של דין וחשבון שערך, או קטעים ממנו, אלא על דעת מפקח העבודה הראשי.
5. היה מפקח עבודה סבור, כי שלומם או בריאותם של בני אדם העובדים במקום עבודה נתון בסכנה מחמת העבודה או תהליכה, מחמת מצב המכונות או המתקנים או הציר, או מחמת דרך השימוש בהם, או מכל סיבה אחרת, רשאי הוא להביא מומחה מקצועי לאותו מקום על מנת שיעשה בפניו את הבדיקות שהוא עצמו רשאי לעשותן.
6. (א) שוכנע מפקח עבודה אזרחי, בין מפעולות עצמו ובין על סמך דין וחשבון של מפקח עבודה, כי טיבם, מבנם או מקומם של מכונה, ציוד, מתקן או חומר המשמשים במקום עבודה יש בהם סכנה רבה לשלומם או לבריאותם של אדם, או כי תהליך או מעשה פלוני או מחדל פלוני במקום עבודה מסכנים סיכון רב שלום אדם או בריאותו, רשאי הוא לעשות, בצו, אחד מאלה :
- (1) לאסור את השימוש במכונה, במתקן, בציוד או בחומר או בהלק מאלה כמפורש בצו, או לאסור את השימוש עד שהורחק גורם הסכנה וניתן על כך אישור מאת מפקח עבודה ;
- (2) לחייב את המחזיק במקום העבודה לנקוט, תוך הזמן הנקוב בצו, אמצעים כמפורש בצו לשם הריחוקת הסכנה.
- (ב) מקום שאין הסכנה תכופה לא יתן מפקח עבודה אזרחי צו לפי סעיף זה, אלא אם נתן למחזיק במקום העבודה הזדמנות נאותה להשמיע טענותיו.
- (ג) צו לפי סעיף זה ייחתם על ידי מפקח עבודה אזרחי וישלח בדואר רשום, או יימסר לידי המחזיק במקום העבודה או יודבק באופן הנראה לעין במקום העבודה, טעות בנקיבת שמו של המחזיק לא תפגע בהוקיותו של צו שנמסר או שהודבק כאמור.
7. (א) צו לפי סעיף 6 יעמוד בתקפו כל עוד לא בוטל על ידי מפקח עבודה אזרחי, או על ידי מפקח העבודה הראשי, או על ידי שופט בית משפט מוזני על פי בקשה בדרך המרצה שהוגשה על ידי המחזיק במקום העבודה.
- (ב) נאסר בצו לפי סעיף 6 שימוש במכונה, במתקן ובציוד או בחומר עד שהורחק גורם הסכנה והודיע המחזיק במקום העבודה כי הורחק גורם הסכנה, יבחון מפקח עבודה את המצב תוך שני ימים מאז נתקבלה ההודעה על ידי מפקח עבודה אזרחי.
8. (א) ניתן צו לפי סעיף 6, רשאי מפקח עבודה, בעזרת המשטרה, להשתמש בכוח במידה הדרושה לכיבוע הצו.

¹ חוקי א"י, כרך א', פרק ל"ד, עמ' 480.

(ב) לא קויימו צו שניתן לפי סעיף 6, דין המוזיק במקום העבודה שניתן עליו
 זהו — מאסר שנה אחת או קנס 2000 לירות או שני הענשים כאחד, וכן קנס נוסף של 50
 לירות, לכל יום שבו גמשת העבירה.
 (ג) מתן צו לפי סעיף 6 וביצועו אין בהם כדי לפטור מאחריות פלילית או אזרחית
 לפי כל דין אחר.

פרק שני: גאמנים, ועדות וממונים על בטיחות

9. לענין פרק זה —
- הגדרות
- „מפעל“ — מקום שחלה עליו פקודת בתי-חרושת, 1946, כולה או חלקה;
 „המעביד“ — המוזיק במפעל;
 „נאמן בטיחות“ — מי שנאמן לעניני בטיחות או גיחות מכוח הסעיפים 19 או 20.
10. (א) מפעל שמעבידים בו 25 עובדים לפחות תהיה בו ועדת בטיחות המורכבת
 מנציגי העובדים ומנציגי המעביד שווה בשווה; מפעל שמספר העובדים בו פחות מ-25,
 רשאים העובדים והמעביד להקים ועדת בטיחות לפי הסכם.
 (ב) מפעל שמעבידים בו 25 עובדים או יותר ואחד הצדדים לא קבע את נציגיו
 בוועדת הבטיחות, או שקבע נציגים במספר פחות משהוא רשאי לקבוע — סמכות הוועדה
 במפעל זה לא תיפגע על ידי כך.
- הרכבת ועדת
 בטיחות
11. (א) נציגי העובדים בוועדת בטיחות יהיו מעובדי המפעל שייבחרו או יתמנו על
 ידי העובדים בו או על ידי ועד העובדים, הכל כמי שיקבע בתקנות.
 (ב) נציגי המעביד בוועדת בטיחות יתמנו על ידי המעביד, וככל האפשר יהיו ביני-
 הם מנהלי עבודה ואחראים מטעם המעביד לעניני הבטיחות.
 (ג) תקופת כהונתם של חברי ועדת בטיחות והסגולות שיש להתחשב בהן בבחירתם
 או במינוים ייקבעו בתקנות.
- הודעה על
 ועדת בטיחות
12. (א) הוקמה ועדת בטיחות, ישלח מזכיר הוועדה, בהקדם האפשרי ובמכתב רשום,
 הודעה על כך למפקח עבודה אזרחי ויפרש בה שמות חברי הוועדה, היושב ראש המזכיר;
 באותה דרך יודיע המזכיר למפקח עבודה אזרחי על כל שינוי שחל בפרטים שנמסרו
 בהודעה על הקמת הוועדה.
 (ב) העתקי הודעות לפי סעיף זה ישלח מזכיר ועדת הבטיחות למוסד המוקם לפי
 סעיף 26.
- סדרו עבודתה של
 ועדת בטיחות
13. (א) ועדת בטיחות ובה מביין חבריה ברוב קולות יושב ראש הוועדה. באין רוב
 כאמור יהיו לוועדת בטיחות שני יושבי ראש, אחד מנציגי המעביד בוועדה שנתמנה על ידי
 לכך, והשני מנציגי העובדים בוועדה שייבחר על ידי הנציגים; יושבי ראש הוועדה ינהלו
 את ישיבותיה בתורנות שתקבענה הוועדה, וכל אחד מהם רשאי לכנסה. ועדת הבטיחות
 תמנה את מזכיר הוועדה.
 (ב) בכל הצבעה בוועדת בטיחות יהיו לנציגי כל צד, בהצביעם פה אחד, מספר
 קולות שקול נגד קולות נציגי הצד השני.
 (ג) הוועדה או חלק מחבריה רשאים לבקש כי נציג המוסד המוקם לפי סעיף 26
 ישתתף בישיבת הוועדה.

¹ ע"ד 1946, חוס' 1 מ"מ' 1472, עמ' 50.

(ד) הועדה תקבע את סדרי דיוניה ועבודתה במידה שלא נקבעו בחוק זה או בתקנות.

חובות וכסביות
של ועדת
בטיחות

14. אלה חובותיה וסמכויותיה של ועדת בטיחות:

- (1) לברר סיבותיהן ונסיבותיהן של תאונות העבודה במפעל ולהמליץ על אמצעים למניעתן;
- (2) לעמוד על תנאי הבטיחות והגיהות, להמליץ על שיפורים ולייעץ בקביעת כללי בטיחות;
- (3) לקבל דין וחשבון מנאמני הבטיחות, לבקר ולתאם את פעולותיהם;
- (4) להילוות למפקח עבודה בכיקוריו במפעל.

קשר בין ועדת
הבטיחות לבין
מפקח עבודה

15. (א) מפקח עבודה ישלח לוועדת הבטיחות ולועד העובדים במפעל העתק של כל כתב ששלח למעביד בעניני בטיחות וגיהות העלול לסייע לוועדה במילוי תפקידיה.
(ב) מזכיר ועדת הבטיחות ישלח למפקח עבודה אזורי פרוטוקול משיבות הועדה או תמצית ממנו.

זניעה בכללי
בטיחות

16. (א) ועדת בטיחות רשאית להמליץ לפני המעביד על אמצעים משמעותיים נגד עובד שאינו מקיים כללי בטיחות, מפורשים או מקובלים, ומעביד רשאי לנקוט באמצעים שהומלץ עליהם ובכללם אמצעים אלה:

- (1) ניכוי משכרו — אך לא יותר משכר שבוע;
 - (2) הפסקת עבודתו עד שבועיים ימים;
 - (3) במקרים מיוחדים המצדיקים זאת — העברה לתפקיד מתאים אחר שמידת הסיכון בו קטנה יותר, ובאין אפשרות של העברה — פיטורין.
- (ב) סכום שניכה מעביד משכרו של עובד לפי סעיף קטן (א) יעמידו המעביד לרשות ועדת הבטיחות, על מנת שתשתמש בו לקידום תנאי הבטיחות או לשיפור הגיהות או הרווחה במפעל, שאין המעביד חייב בהם על פי חיקוק.

חובות המעביד
כלפי ועדת
בטיחות

17. המעביד —

- (1) יקל על ועדת בטיחות במילוי תפקידיה;
- (2) לא יפגע בתנאי עבודתו ובמעמדו בעבודה של חבר ועדת בטיחות בשל פעולותיו כחבר הועדה, ולא יפטרו בשל כך; התעוררו חילוקי דעות בין חבר הועדה ובין מעביד בקשר למעשה של המעביד כאמור, רשאי חבר הועדה לפנות לשר העבודה והוא יחליט בענין לאחר שנתן הזדמנות לצדדים להשמיע טענותיהם, והחלטתו תהיה סופית; לא ייזקק שר העבודה לפניה של חבר ועדת בטיחות שפוטרו כאמור שגועשתה כתום שלושים יום מיום הפיטורין.

העברת
כסביות

18. שר העבודה רשאי להעביר מסמכיהו לפי סעיף 17, והודעה על כך תפורסם ברשומות.

נאמני בטיחות
במפעל שקיימת
בו ועדת
בטיחות

19. מפעל שקיימת בו ועדת בטיחות, יהיו נציגי העובדים בוועדה, וכן עובדים אחרים שמינתה הועדה, הנאמנים לעניני בטיחות וגיהות באותו מפעל.

נאמני בטיחות
במפעל שאין בו
ועדת בטיחות

20. (א) מפעל שאין בו ועדת בטיחות רשאים העובדים לבהור מביניהם או למנות נאמנים לעניני בטיחות וגיהות במספר שיאושר על ידי מפקח עבודה אזורי.

(ב) דרך בזירתם או מינוים של נאמנים לפי סעיף קטן (א), תקופת כהונתם והסגולות שיש להתחשב בהן בבחירתם או במינוים, ייקבעו בתקנות.

הודעה על נאמן בטיחות ותחילת כהונתו

21. מי שנבחר או נתמנה נאמן בטיחות וקיבל על עצמו את התפקיד יודיע על כך בכתב למעבידו, ואם יש ועד עובדים במקום, יאשר הועד את ההודעה; העתק ההודעה יישלח על ידי המעביד בדואר רשום למפקח עבודה אזרי ותחילת כהונתו של הנאמן תהיה מתאריך מתן ההודעה למעביד.

22. ואלה חובותיו וסמכויותיו של נאמן בטיחות:

חובות וסמכויות של נאמן בטיחות

- (1) לעמוד על תנאי הבטיחות והגיהות ולפעול למען שיפורם;
- (2) להדריך את העובדים ולייעץ להם בכל הנוגע לשיפור הבטיחות והגיהות;
- (3) להודיע בכתב למעביד או לבא כוחו על ליקויים בשטח הבטיחות והגיהות; העתק מכתב ההודעה יימסר בידי או בדואר רשום למפקח עבודה אזרי;
- (4) לעיין בכל פקט, תעודת, דין וחשבון או כל מסמך אחר הנוגעים לבטיחות ולגיהות שחובה לנהלו, לקיימו או להגישו לפי חיקוק שביצעו בידי שר העבודה;
- (5) להילוות למפקח עבודה בניקוריו במפעל.

23. המעביד —

חובות המעביד

- (1) יתן לנאמן הבטיחות את ההקלות הנאותות למילוי תפקידו ויעודד אותו בפעולותיו;
- (2) ינקוט באמצעים מתאימים לתיקון ליקויים שעליהם נמסרה לו הודעה כדין על ידי נאמן בטיחות, ואם לא עשה כן ימסור לנאמן הבטיחות, תוך זמן מתקבל על הדעת, הודעה מנומקת בכתב וישלח העתק הודעתו בכתב רשום למפקח עבודה אזרי.

24. לא יפגע המעביד בתנאי עבודתו של נאמן בטיחות ובמעמדו בעבודה ולא יפטרו בשל פעולותיו כנאמן בטיחות; הוראות סעיף 17 (2) יהולו, בשינויים המחוייבים לפי הענין, על חילוקי דעות בין נאמן בטיחות לבין מעביד בקשר למעשי המעביד כאמור.

הנכה על נאמו בטיחות

25. (א) שר העבודה רשאי, בין דרך כלל בתקנות ובין בהודעה מיוחדת בכתב, להורות למעביד על מינוי אדם מאומן כראוי להיות הממונה על הבטיחות במפעל על מנת שעיקר תפקידו יהיה בכך.

ממונה על בטיחות

(ב) לא יתן שר העבודה הודעה מיוחדת על פי סעיף קטן (א), אלא אם ראה שהיקף המפעל ותהליך העבודה ומידת הסיכון מצדיקים זאת, ולאחר שהתייעץ במועצת המוסד המוקם לפי סעיף 26.

(ג) שר העבודה רשאי לקבוע, בתקנות, הוראות בדבר מינוי ממונה על הבטיחות ופסילתו, בדבר חובותיו כלפי מפקח עבודה וועדת בטיחות ובדבר העונש שהיה צפוי לו באי-מילוי חובותיו.

פרק שלישי: חבונמד לבטיחות ולגיהות

26. (א) מוקם במוסד לבטיחות ולגיהות (להלן — המוסד), שמטרתו לקדם את תנאי הבטיחות בעבודה והגיהות המקצועית.

המוסד לבטיחות ולגיהות

(ב) המוסד הוא גוף מואגד ורשאי להתקשר בחוזה, לרכוש, להתחזק ולהעביר נכסים ולהיות צד בכל משא ומתן, בין משפטי ובין אחר.

- (1) ינהל פעולות הסברה ;
- (2) יערוך ויפרסם מחקרים ;
- (3) יסייע לבחירת נאמני בטיחות ולהקמתן של ועדות בטיחות, יזריכם ויעודד דם בפעולתם, ולפי בקשת ועדת בטיחות או חלק מחבריה ישלח, במידת האפשר, נציג לשיבות הועדה ;
- (4) יטייע לשירות הפיקוח בפעולותיו ;
- (5) ייעץ לשר העבודה בענינים כלליים הנוגעים לבטיחות ולגיהות ;
- (6) יהא רשאי להעניק תעודת הצטיינות למצטיינים בשטח הדאגה לבטיחות ולגיהות במפעל.

28. (א) הרשות העליונה של המוסד היא מועצת המוסד (להלן — המועצה), שחבריה יהיו נציגי העובדים והמעבידים שווה בשווה, נציגי הממשלה ונציגי מוסדות, שהם, לדעת שר העבודה, נוגעים בדבר.

(ב) חברי המועצה יתמנו על ידי שר העבודה, ובלבד שנציגי העובדים במועצה יתמנו לאחר התייעצות בארגון העובדים הארצי המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדים במדינה ונציגי המעבידים יתמנו לאחר התייעצות בארגונים ארציים של מעבידים, שלדעת השר, הם רפרזנטטיביים ונוגעים בדבר.

(ג) שר העבודה יקבע, בתקנות, הוראות בדבר תקופת מהונתה של המועצה והתנאים להפסקת החברות בה.

(ד) הודעה על הרכב מועצת המוסד תפורסם ברשומות.

29. המועצה רשאית למנות, מבין חבריה או שלא מבין חבריה, ועדות קבועות או זמניות, ולקבוע את תפקידיהן ולהעביר להן מסמכיותיה.

30. שר העבודה, ובהעדרו — מי שנתמנה לכך על ידיו — יהיה יושב ראש המועצה.

31. המועצה תקבע את סדרי דיוניה ועבודתה במידה שלא נקבעו בתקנות.

32. (א) המוסד יתנהל על ידי מינהלה שחבריה יהיו נציגי הממשלה במועצה, שיתמנו למינהלה על ידי שר העבודה, ונציגי עובדים ומעבידים במועצה שווה בשווה, שמספרם ייקבע על ידי המועצה ושייבחרו למינהלה על ידי נציגי העובדים במועצה ועל ידי נציגי המעבידים במועצה, כל סוג לוודי ובהצבעה נפרדת.

(ב) לנציגי הממשלה במינהלה הנוכחים בישיבה ומצביעים פה אחד יהיה מספר קולות שקול כנגד קולות יתר חברי המינהלה הנוכחים בישיבה ומצביעים.

(ג) המינהלה תקבע את סדרי דיוניה ועבודתה במידה שלא נקבעו בתקנות.

33. (א) המינהלה תכין הצעת תקציב שנתי למוסד ותגישו למועצה בתאריך שתקבע המועצה.

(ב) המועצה תדון בהצעת התקציב ותעבירה, בצירוף הערותיה והמלצותיה, לאישור שר העבודה.

(ג) שר העבודה רשאי לאשר את התקציב כפי שהוצע או בשינויים שימצא לנכון, לאחר בירור עם המינהלה.

הכנסות המוסד
34. תקציבו של המוסד יכוסה מהקצבת אוצר המדינה, ומהקצבת ארגוני עובדים ומעבידי דים שיש להם נציגים במועצה. כן רשאי המוסד לקבל תרומות והכנסות מארגון שוחריו ומפרסומים ומפעולות אחרות.

פרק רביעי: שונות

שמירה סוד
35. לא יגלה מומחה הפועל מכוח סעיף 5 או עובד המוסד כל דבר שהגיע לידיעתם בתוקף תפקיד לפי חוק זה, אלא תוך כדי מילוי חובה המוטלת עליהם לפי דין.

עונשין
36. (א) מי שעשה אחד מאלה:

(1) הפריע למפקח עבודה מהשתמש בסמכויותיו; או

(2) סירב להשיב למפקח עבודה על שאלה שהוא חייב להשיב עליה; או

(3) עבר על הוראות סעיף 35;

דינו — מאסר ששה חדשים או קנס 500 לירות, או שני הענשים כאחד.

(ב) מעביד שעבר על הוראות הסעיפים 16 (ב) או 23 (2) או שמטר ללא יסוד

מספיק הודעה, לפי סעיף 7 (ב), למפקח עבודה אזורי על הרחקת גורם סכנה, או שלא מילא אחרי הוראה על פי סעיף 25 (א), דינו — קנס 500 לירות.

(ג) מי שלא שלח למפקח עבודה אזורי הודעה או מסמך, או העתק מאלה, והוא חייב

לעשות זאת לפי חוק זה, דינו — קנס 50 לירות.

העברה סכונה
37. נאמן בטיחות או חבר ועדת בטיחות שלא מילא את החובות המוטלות עליו על פי חוק זה או שהשתמש לרעה בסמכויותיו או שהתיר למילוי חובותיו, רשאי מפקח העבודה הראשי להעבירו מכהונתו; אולם לגבי נאמן בטיחות לא יעשה כן מפקח העבודה הראשי אלא לאחר שהתייעץ בועד העובדים במפעל, אם ישנו, ולגבי חבר ועדת בטיחות שהוא נציג המעביד לא יעשה כן, אלא לאחר שהתייעץ במעביד.

משלוח חינוך בדואר
38. כל הודעה או מסמך לפי חוק זה, או העתק מאלה, מותר לשלוח למפקח עבודה אזורי במשלוח חינוך בדואר רשום, במעטפה שרשום עליה "פיקוח על עבודה".

קיום מינויים
39. (א) מי שנתמנה להיות מפקח לפי פקודת מחלקת העבודה, 1943, רואים אותו כאילו נתמנה להיות מפקח עבודה לפי חוק זה.

(ב) מי שנתמנה להיות מפקח עבודה לפי חוק זה, או שרואים אותו כאילו נתמנה

לכך, ייחשב לענין כל חיקוק שביצעו בידי שר העבודה כאילו נתמנה להיות מפקח או מפקח עבודה לענין אותו חיקוק. הוראות סעיף קטן זה חלות, בשינויים המחוייבים לפי הענין, לגבי מפקח ראשי.

הנכלת החולה
40. בהתייעצות עם שר הבטחון רשאי שר העבודה לקבוע בתקנות סייגים לתחולת חוק זה לגבי מפעלי משרד הבטחון.

ביטול
41. בטלים —

(1) הסעיפים 4 (2), 5 (ד) ו-10 לפקודת מחלקת העבודה, 1943;

(2) הסעיפים 39 ו-40 לפקודת בתי חרושת, 1946.

³ ע"ר 1943, תוס' 1 סכ' 1250, עמ' 2.

42. חוק זה אינו גורע מאחריותו הפלילית או האזרחית של אדם לפי כל דין אחר. אי פגיעה בדיון
43. שר העבודה ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי, בהתייעצות עם מועצת המוסד, תקנות להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו.

גולדה מאירסון
שרת העבודה

משה שרת
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה

מספר 62

חוק מילווה עממי מיוחד, תשי"ד — 1954 *

1. הממשלה מורשית בזה לקבל מילווה למטרות פיתוח בטכום שלא יעלה על שנים עשר וחצי מיליון לירות ולהוציא למטרה זו אגרות חוב (להלן — אגרות החוב). סככות 5500
2. אגרות החוב ייערכו לזכות הבעלים הרשומים ולא יהיו ניתנות להעברה אלא כגום שלוש שנים וחצי מיום תחילתו של חוק זה. זכות העברה
3. אגרות החוב יהיו משני סוגים אלה:
(1) אגרות חוב נושאות פרסים;
(2) אגרות חוב נושאות ריבית. סוגי אגרות החוב
4. (א) כל אגרת חוב תהיה על סך 25 לירות ומסומנת במספר סידורי.
(ב) הממשלה רשאית להוציא כל אגרת חוב בחמש חמישיות של 5 לירות כל אחת והן יסומנו במספר סידורי אחד.
(ג) דין חמישית אגרת חוב של 5 לירות כדין אגרת חוב של 25 לירות לכל דבר, למעט סכום הפדיון שיהא חמישית מסכום הפדיון של אגרת החוב כולה ללא כל תלות ביתר חלקיה. הערך הנקוב
5. לגבי פדיון אגרות החוב יחולו הוראות אלו:
(1) במשך 25 שנה מיום תחילתו של חוק זה ייפדו בכל שנה, בדרך של הגרלה, 5,000 אגרות חוב;
(2) חלק מאגרות החוב, במספר שיקבע שר האוצר בתקנות, שיעלו ראשונה בכל הגרלה, ייפדו בטכום פדיון כולל שלא יפחת לכל תקופת המילווה ובממוצע לכל שנה משלושה אחוזים מסך כל המילווה ושומנו תיפדה כל אגרת בערכה הנקוב ובתוספת פרס; אולם אגרת חוב שעלתה בגורל כאמור והיא אגרת חוב נושאת ריבית, תיפדה בערכה הנקוב בלבד, ואילו לענין תוספת הפרס, יראוה כאילו היא רשומה לזכות הממשלה ומוחזקת בידיה בתורת מוכ"ז;
(3) שאר אגרות החוב שעלו בהגרלה ייפדו בערכן הנקוב בלבד;

* נתקבל בכנסת ביום כ"ו באב תשי"ד (25 באוגוסט 1954); הצעת החוק ודברי הסבר נתפרסמו בה"ח 213, תשי"ד, עמ' 272.

(4) כל הגרלה תהיה גוממבי ותכלול את כל אגרות החוב שעדיין לא עלו בגורל;

(5) מועדי ההגרלות, סדריהן ושיעורי הפרסים השונים לאגרות החוב שייפדה בתוספת פרט, בכל שנה, ייקבעו בתקנות; הודעה על השעה והמקום של כל הגרלה תפורסם ברשומות לפחות שבוע ימים קודם לכן;

(6) יתרת אגרות החוב שלא נפדו בהגרלה כאמור, ייפדה לפי דרישה, מחדש אוקטובר 1979 ואילך.

6. (א) כל עוד לא הוציאה הממשלה את כל אגרות החוב שהיא רשאית להוציאן, רואים לצורך כל הגרלה זוכיה בסכומי הפרסים ולצורך אגרות החוב הנפדות בהגרלה לפי חוק זה, כאילו הוציאה הממשלה ומחזיקה בגורת מוכ"ז את שאריות אגרות החוב שלא הוציאה עד מועד ההגרלה.

זכות הממשלה באגרות שלא הוצאו

(ב) הוראות סעיף קטן (א) לא יגרעו מזכות הממשלה להוציא אגרת חוב שעדיין לא הוצאה כל עוד לא עלתה בגורל.

7. אגרות החוב נושאות ריבית ישאו ריבית של 3% לשנה עד מועד פדיוןן או עד עלייתן בגורל, הכל לפי המקרה.

ריבית

8. (א) אגרת חוב שעלתה בגורל, ויפדע לפי דרישה, לאחר שלושה שבועות מיום ההגרלה.

פרעון האגרות וביטולן

(ב) אגרת חוב שעלתה בגורל כאמור בסעיף 5 לפני תום שלוש שנים וחצי מיום תחילתו של חוק זה, תיפדע לאדם שלזכותו היא ערוכה, או, במקרה של מותו, למבצעי צוואתו, מנהלי עזבונו או יורשיו.

(ג) כל אגרת חוב שעלתה בגורל לאחר תום שלוש שנים וחצי מיום תחילתו של חוק זה או העומדת לפדיון לפי סעיף 5 (6) ויפדע למציגה עם מסירתה.

(ד) אגרות חוב ייפדעו במקום ששר האוצר יורה בהודעה שתפורסם ברשומות ויבוטלו עם הפרעון.

9. הפרסים שישולמו לפי חוק זה לא ייחשבו כהכנסה לצרכי פקודת מס הכנסה, 1947.

פטור סמס הכנסה

10. אגרות החוב פטורות ממס בולים.

שחרור סמס בולים

11. הסכומים המשתלמים לפי אגרות החוב וכל ההוצאות הכרוכות בביצוע חוק זה ישולמו על ידי שר האוצר מתוך הכנסותיה הכלליות ומתוך רכושיה המזינה.

תשלום ובטחון

12. (א) אגרות החוב ייערכו בנוסח שיקבע שר האוצר בתקנות.

נוסח אגרות החוב

(ב) כל אגרת חוב תשא את הותם חתימותיהם של שר האוצר ושל החשב הכללי.

13. בסעיפים 13 עד 17 —

הגדרות

1. "חוק המקדמה" — חוק מקדמה למס הכנסה, תשי"ג—1953;

2. שאר המונחים — כמשמעותם בחוק המקדמה, אם אין כוונה אחרת משתמע.

14. כל אדם החייב בתשלום מקדמה על פי חוק המקדמה חייב לרכוש מאת הממשלה, תוך שלושה חודשים מיום תחילתו של חוק זה, אגרות חוב בסכום השווה לסכום המקדמה.

חובה לרכוש אגרת חוב

¹ ע"ר 1947, תוס' 1 ס"ח 1568, עמ' 77.
² ס"ח 125, תשי"ג, עמ' 99.

15. שילם אדם סכום מקדמה, רשאי הוא לנכות מהסכום שעליו לשלם בעד אגרות החוב שהוא רוכש לפי סעיף 14, את סכום המקדמה ששילם כאמור, ואשר טרם ניכה כאמור בסעיף 14 לחוק המקדמה.
16. שילם אדם סכום מקדמה ולא הודיע למנהל עד תום 3 חודשים מיום תחילתו של חוק זה כי רכש אגרות חוב שעליו לרכוש לפי סעיף 14 או כי ברצונו לרכוש אגרות חוב נושאות ריבית, רשאי המנהל לשלוח לו אגרות חוב נושאות פרסים בסכום האמור ועם מסירתן יראוהו כאילו רכש את אגרות החוב שגשלוהו אליו וניכה ממחירן את סכום המקדמה ששילם בעדן.
17. (א) רכש אדם אגרות חוב לפי האמור בסעיף 14, וניכה את סכום המקדמה ששילם, כאמור בסעיף 15, ולאחר מכן הופחות סכום המקדמה שהוא חייב בו בהחלטת המנהל לפי סעיף 10 לחוק המקדמה, או בערעור לפי סעיף 12 לחוק האמור, רשאי בעל אגרות החוב לדרוש את פדיון אגרות החוב בסכום השווה לסכום ההפחתה.
- (ב) רכש אדם אגרות חוב לפי האמור בסעיף 14, ולאחר מכן הוגדל סכום המקדמה שהוא חייב בה, אם בקביעת המנהל לפי סעיף 8 לחוק המקדמה, ואם בהחלטתו לפי סעיף 10 ואם בערעור לפי סעיף 12 לחוק המקדמה, חייב הוא לרכוש אגרות חוב נוספות בסכום ההגדלה תוך שלושה חודשים מיום הקביעה, ההחלטה או פסק הדין בערעור. על רכישה נוספת לפי סעיף קטן זה יחולו הוראות הסעיפים 15 ו-16.
18. שר האוצר ממונה על ביצוע חוק זה והוא רשאי להתקין תקנות בכל ענין הנוגע לביצועו, ובכלל זה — מינוי מועצה למיקוח על ההגרלות וקביעת תפקידיה, אולם תקנות לפי סעיף 5 יותקנו לפני הוצאת אגרות החוב.

לוי אשכול
שר האוצר

משה שרת
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה

מספר 63

חוק לתיקון ולקיום תוקף של תקנות ההגנה (כספים), תשי"ד—1954*

1. מיום תחילתו של חוק זה יהיה הנוסח של תקנות ההגנה (כספים), 1941 - (להלן — התקנות העיקריות), כאילו לא הותקנו תקנות שעת-חירום לתיקון תקנות ההגנה (כספים), תשי"א—1951.²
2. התקנות העיקריות יעמדו בתקפן, בשינויים המפורטים להלן, עד יום י' בתמוז תשט"ו (30 ביוני 1955).
3. בתקנה 3 לתקנות העיקריות —

(1) בהערת השוליים, בסופה, תיווסף המלה "וחוב";

* נתקבל בכנסת ביום כ"ו באב תשי"ד (25 באוגוסט 1954): הצעת החוק ודברי הסבר נתפרסמו בה"ח 212, תשי"ד, עמ' 209.
1 ע"ר 1041, תוס' 2 ס"ס 1138, עמ' 1380.
2 ק"ת 163, תשי"א, עמ' 772; ס"ח 101, תשי"ב, עמ' 256; ס"ח 141, תשי"ה, עמ' 52.

(2) בתקנת משנה (1), לאחר המלים „מטבע זר“, בכל מקום שהן מצויות באותה תקנת משנה, יווספו המלים „או זהב“ ;
(3) בתקנת משנה (2), בסופה, במקום הנקודה יבוא פסיק, ואחריו יווספו מלים אלה :

„ולגבי כל פעולה בקשר לזהב, אדם המוסמך על ידי שר האוצר או מטעמו לסחור בזהב“ ;

(4) אחרי תקנת משנה (3) תיוסף תקנת משנה זו :

„(4) לצורך תקנה זו, המונח „זהב“ אינו כולל כלי זהב.“

4. אחרי תקנה 4 לתקנות העיקריות תיוסף תקנה זו :
5. לא יחזיק אדם ולא יטלטל זהב, פרט לכלי זהב, במקום הרבים במשמעותו בסעיף 5 לפקודת החוק הפלילי, 1936, אלא בהיתר מאת שר האוצר, או מטעמו.
היקו תקנה 10
5. בתקנה 10 לתקנות העיקריות, אחרי תקנת משנה (4) תיוסף תקנת משנה זו :
„(5) גידון אדם על עבירה על תקנה 3 ביחס לזהב או גידון אדם על עבירה על תקנה 5, יוחרם הזהב שביחס אליו נעברה העבירה לטובת המדינה וייעשה בו כפי שיוצא שר האוצר, אם דרך כלל ואם למקרה מסויים או לסוג מסויים של מקרים.“
תחילת תוקף
6. תחילתו של חוק זה היא מיום ד' בחשוון תשט"ז (31 באוקטובר 1954).

לוי אשכול
שר האוצר

משה שרת
ראש הממשלה

יצחק בן-צבי
נשיא המדינה

¹ ע"ר 1936, תוס' 1 מט' 652, עמ' 268.